

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-
ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора,
заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2020

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1

А 43

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 31 березня 2020 року. Полтава, 2020. 474 с.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, декан факультету обліку та фінансів.

Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, заступник декана по денній формі навчання зі спеціальності «Облік і оподаткування».

Плаксієнко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Яловега Л. В. – к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Лега О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 8 від 16.03.2020 р.).

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Дмитро Мусійович Фесенко

(1926-2012 рр.)

Науковий шлях Дмитра Мусійовича почався з навчання в аспірантурі Українського інституту економіки і організації сільськогосподарського виробництва та захисту кандидатської дисертації у 1967 році на тему «Планування, облік витрат і калькуляція собівартості продукції в колгоспах».

У тому ж році науковець був прийнятий на посаду доцента кафедри бухгалтерського обліку Полтавського сільськогосподарського інституту. З 1974 р. по 1988 р. працював проректором інституту з навчальної роботи, а з 1994 р. завідувачем кафедри бухгалтерського обліку. У 2001 р. професор Фесенко був обраний головою Полтавського регіонального відділення Федерації бухгалтерів, аудиторів і фінансистів АПК України.

Успіхи у науковій та навчально-методичній роботі Дмитра Мусійовича відмічені багатьма відзнаками, зокрема: член методичної Ради Міністерства сільського господарства СРСР (1975 р.); Заслужений працівник вищої школи Української РСР (з 1986 р.); член Методичної Ради з бухгалтерського обліку та звітності Міністерства аграрної політики України; ветеран Великої Вітчизняної Війни, має численні ордени та має медалі, зокрема «За доблесну працю».

З під пера Д. М. Фесенка випущено більше 180 науково-методичних праць і розробок (зокрема 28 підручників і посібників).

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Зміст

Розділ 1

***Національний та міжнародний досвід і напрями розвитку
бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності***

Арутюнова О. А.

Науковий керівник – Яловега Л. В.

**УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ.....** 22

Бездушна Ю.С.

**ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В
КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ.....** 24

Волошина О.В.

**ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНІ МОТИВИ НАПОВНЕННЯ ЗВІТУ ПРО
УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ.....** 25

Галич А.В.

Науковий керівник – Назаренко О.В.

**СКЛАД ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....** 27

Гусаренко Н. Ю.

Науковий керівник – Черненко К.В.

ОСОБЛИВОСТІ КРЕАТИВНОГО (ТВОРЧОГО) ОБЛІКУ..... 30

Гусаренко Н. Ю.

Науковий керівник – Лега О. В.

**ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МСБО
ТА П(С)БО.....** 32

Гусаренко Н. Ю.,

Іващенко В. А.

Науковий керівник – Мац Т. П.

**СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ ТА НЕДОЛІКИ ТРАКТУВАННЯ.....** 34

Гуцаленко Л.В.

**ІНФОРМАЦІЙНІ ПОТРЕБИ КОРИСТУВАЧІВ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ.....** 37

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

	<i>Чечоткін В.В.</i>	
	<i>Науковий керівник - Пристемський О.С.</i>	
ЕКОНОМІЧНА НАУКА, ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....		260
	<i>Чумак В. Д.</i>	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА НАПРЯМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЇХ БАНКРУТСТВА.....		262
Розділ 4		
Міжнародний та національний досвід організації, функціонування та розвитку аудиту		
	<i>Бондар Ю.В.</i>	
	<i>Науковий керівник – Жук В.М.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....		267
	<i>Дубініна М. В., Ксьонжик І.В.</i>	
ПРОФАЙЛІНГ ЯК МОЖЛИВА ПРОЦЕДУРА ОДЕРЖАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ.....		268
	<i>Євдокименко Ю. М., Різницька О. В.</i>	
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ПРАКТИКИ В НІМЕЧЧИНІ.....		270
	<i>Жидовська Н. М., Хомка В. М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....		273
	<i>Малецька О.І., Буднік Т.А.</i>	
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....		276
	<i>Мельник К.П.</i>	
ОЧІКУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ РЕЗУЛЬТАТІВ АУДИТУ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ.....		278
	<i>Панова Я.Г.</i>	
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ.....		281
	<i>Пристемський О.С.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....		282

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

практичну спрямованість, і лише від узагальнення величезної кількості фактів вона рухається до обґрунтування тенденцій і економічних законів [4, с. 8-12].

Виходячи з вищесказаного, можна стверджувати, що в сфері суспільного життя формується економічний потенціал, де виробляються різні блага для задоволення фізіологічних і духовних потреб людства. Тому сучасна економічна наука покликана осмислювати та знаходити шляхи до розумного використання природних і людських ресурсів, з найбільшою користю для суспільства.

Оскільки, аграрне виробництво є основоположним для життя людей та суспільства в цілому, то дослідження аграрного сектору економіки України, повинно бути в пріоритеті у науковців. Для цього потрібно постійно аналізувати та надавати пояснення економічним процесам, які відбуваються в країні та світі, та можуть вплинути на сільськогосподарське виробництво.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1437-р / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80> (дата звернення: 03.02.2020).
2. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року: Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news/uryad-ukhvaliv-strategiyu-rozvitku-agrosektoru-do-2020-roku> (дата звернення: 10.12.2019).
3. Історія економічних вчень / за редакцією В.М. Тарасевича, Ю.С. Петруні. Київ: “Центр учбової літератури”, 2013. 352 с.
4. Економічна теорія / за редакцією В.А. Предборського. Київ: Кондор, 2003. 492 с.

Чумак В. Д.,

к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів і кредиту,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА
НАПРЯМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЇХ БАНКРУТСТВА**

Особливості механізму попередження та захисту аграрних підприємств від банкрутства пов'язані, головним чином, з особливостями самого сільського господарства. В теорії і практиці організаційно-економічного механізму банкрутства є низка не вирішених питань, зокрема, в достатній мірі не розроблені основні напрямки виходу зі стану банкрутства сільськогосподарських підприємств. Як показала вітчизняна та закордонна

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

практика, система антикризових заходів, у випадку її ефективного використання, спроможна реально сприяти попередженню кризових явищ, оздоровленню економіки та зміцненню фінансового стану підприємств.

Слід погодитись з думкою тих вчених-економістів, які вважають, що переважна більшість банкрутств відбувається із-за незадовільного керівництва бізнесом. За словами відомого спеціаліста в галузі управління фінансами Ван Хорна, банкрутство багатьох фірм відбувається прямо або опосередковано з вини їх керівництва [1, с. 771]. У складних сучасних умовах ринкових перетворень реальних успіхів в антикризовому управлінні можуть досягти лише всебічно підготовлені кризис-менеджери, оскільки в кожному конкретному випадку необхідні нестандартні, інноваційні фінансові рішення.

Банкрутство підприємств в більшій мірі залежить не від розмірів прибутку, про що свідчить світова і вітчизняна практика, а від спроможності суб'єкта господарювання своєчасно погашати свої борги, тобто від його платоспроможності. Отже, управління платоспроможністю є важливим фактором попередження можливого банкрутства. Відсутність необхідного запасу грошових коштів свідчить про серйозні проблеми із платоспроможністю, а надмірна їх величина говорить, що реально підприємство потерпає від збитків, пов'язаних з інфляцією, із втраченими можливостями вигідно вкласти грошові кошти і одержати додатковий дохід.

Важливим напрямом попередження банкрутства виступає систематичне прогнозування його ймовірності. Практикою доведено, що підприємству доцільніше постійно здійснювати контроль за станом ліквідності і платоспроможності, дебіторською і кредиторською заборгованістю, проводити управління в інших сферах фінансів, ніж шукати шляхи подолання банкрутства, коли висунуто претензії відносно несвоєчасності розрахунків із кредиторами. І це стосується не лише збиткових підприємств, оскільки, справа про банкрутство може порушуватися і до прибуткових господарств, які не задовольнили безспірну грошову вимогу вартістю не менше від трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати протягом трьох місяців після настання встановленого терміну для її сплати.

На думку спеціалістів у галузі антикризового управління лише активна інноваційна політика у поєднанні з використанням інвестицій для впровадження нових технологій дозволяє успішно вирішувати проблеми виходу із кризових ситуацій [2, с. 105]. Для сучасних сільськогосподарських підприємств особливого значення набуває проблема їх інвестиційної привабливості, яка залежить від усіх показників, що характеризують фінансовий стан підприємства, і в першу чергу, від рентабельності власного капіталу, який показує скільки прибутку може одержати підприємство в розрахунку на одиницю вартості свого майна. Отже, однією із головних умов підвищення інвестиційної привабливості підприємства є збільшення величини

III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

рентабельності його власного капіталу суб'єкта господарювання, використавши для цього ефект фінансового важеля, що виникає внаслідок перевищення економічної рентабельності підприємства над процентом, який сплачується за користування позиковими коштами.

Один із механізмів залучення додаткових фінансових ресурсів є випуск корпоративних облігацій. Даний інструмент фондового ринку має ряд переваг, а саме: такий метод залучення інвестицій можуть використовувати підприємства всіх організаційно-правових форм власності; відсоток, що сплачується по облігаціях, відноситься на витрати діяльності; відсутність оподаткування фінансових ресурсів, отриманих від розміщення облігацій; можливість використання облігацій як засобу платежу чи застави, тощо. Таким чином, сільськогосподарські підприємства в ринкових умовах можуть значно покращити свою економічну привабливість та отримати інвестиції через випуск цінних паперів, зокрема облігацій.

Слід зазначити, що списання боргів, надання субсидій на деякий період, податковий мораторій можуть компенсувати збитки, але вони не спрямовані на подолання суттєвих причин кризових явищ. Проведені дослідження західними економістами підтверджують, що запровадження податкового мораторію, списання боргів, надання субсидій дають мало підстав стверджувати, що дані заходи здатні перетворити сільське господарство України на прибуткове та конкурентоспроможне.

Стабільний фінансовий стан сільськогосподарських підприємств може бути забезпечений за рахунок ефективного використання всіх видів ресурсів. З однієї сторони, для створення умов відтворення ресурсного потенціалу необхідна система організаційно-економічних заходів, і перш за все, вибір напрямку спеціалізації, який би забезпечив найбільш ефективне використання ресурсів. З іншої – ряд вчених-економістів в галузі антикризового управління вважають, що розширення сфери діяльності підприємства в будь-якому напрямку, тобто його диверсифікація, є одним із головних методів попередження банкрутства. Диверсифікація – це один із способів зниження ризиків діяльності суб'єкта господарювання. По своїй економічній суті спеціалізація і диверсифікація діалектично протилежні. З однієї сторони, спеціалізація забезпечує ефективне використання ресурсів, більш низьку собівартість продукції, що в свою чергу призводить до прибутковості та фінансової стабільності підприємства. З іншої сторони, ступінь ризику вузько спеціалізованого підприємства значно вищий ніж широко диверсифікованого. Тому вважаємо, що з точки зору антикризового управління доцільно використовувати диверсифікацію, оскільки збитковість одного виду діяльності компенсується прибутковістю іншого, що значно знижує ймовірність банкрутства підприємства в ринкових умовах.

Доцільність застосування диверсифікації в сільському господарстві

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

визначається: підвищенням ступеня незалежності товаровиробників; підвищенням конкурентноздатності підприємства за рахунок виробництва різних видів продукції тощо. Таким чином, з метою зменшення величини ризику діяльності сільськогосподарських підприємств та підвищення їх фінансової стійкості необхідно раціонально поєднувати ступінь спеціалізації та диверсифікації, а сільськогосподарським товаровиробникам необхідно організувати виробництво такої продукції, робіт, послуг оплата яких при їх реалізації буде обов'язково проводитись лише грошовими коштами.

Отже, вихід із ситуації, що склалася, бачиться у розробці та реалізації наступних заходів:

- створення системи державного регулювання, що передбачає: формування ринкової інфраструктури; впровадження ефективного правового механізму, що регулює господарську діяльність аграрних підприємств;
- усунення недосконалої практики ціноутворення. З цією метою необхідно стабілізувати ціни як на промислову продукцію, що призначена для села, так і на сільськогосподарську; визначити такі рівні закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію, які б поставили галузь у рівні економічні умови; проводити щоквартальну індексацію цін на сільськогосподарську і промислову продукцію;
- розробка кредитно-фінансової та інвестиційної політики, що передбачає: надання державних кредитів під невеликі відсотки; застосування пільгового кредитування як галузі з уповільненим оборотом капіталу; розвиток форм товарного кредитування сільськогосподарських виробників незалежно від каналів реалізації продукції; створення кооперативних банків;
- організація закупівлі всієї виробленої аграрної продукції і оптовий її продаж, у тому числі і за кордон, через біржі або організацію спільних підприємств по виробництву, переробці та збуту сільськогосподарської продукції на кооперативних засадах з вітчизняними партнерами;
- формування в сільській місцевості економічного середовища для впровадження досягнень науки і техніки, забезпечення соціального розвитку села й соціального захисту населення та створення центрів інформаційно-консультативного обслуговування сільського господарства.

Список використаних джерел:

1. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. М. : Финансы и статистика, 2004. 799 с.
2. Градов А. П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой : монография. Санкт-Петербург : Спец. литература, 2013. 512 с.